

1.ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Наименование на специалността – Медицинска педагогика.

1.2. Продължителност на обучението – 3 (три) години.

1.3. Изисквано базово образование за допускане до обучение по специалността Специалността Медицинска педагогика може да се придобива от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, лица с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "професионален бакалавър по..." от професионално направление "Здравни грижи", педагози, психолози.

1.4. Общи положения

Специализацията се извършва във висши училища. През първата година обучението е по обща педагогика и теория на възпитанието. През втората година е по теория на обучението и медицинска педагогика, а през третата година е по методика на обучението.

2. Дефиниция на специалността, компетенции и умения

Специалността Медицинска педагогика дава възможност за усвояване на професионални компетенции за рационално планиране, организиране и провеждане на учебен процес във висшите медицински училища. Повишаване на качеството на обучение на медицинските специалисти е задължително условие за формиране на висок професионализъм на работещите в здравеопазването.

3. Цел на обучението - чрез усвояване на същността, съдържанието и съвременните постижения на педагогиката, психологията и методиката на обучение. Специализантите ще придобият компетенции за организиране и провеждане на съвременен учебен процес. Това ще позволи включването в прилаганата от тях методика и подходи, които стимулират ученето, повишават познавателната и професионална мотивация и интереси на студентите за непрекъснато самообучение и самоусъвършенстване, подпомагат формирането на гъвкави интелектуални умения и навици за самостоятелно решаване на професионални проблеми.

4. Обучение –

4.1. Учебен план в шест модула:

1. - обща педагогика;
2. - теория на възпитанието;
3. - теория на обучението;
- 4.- медицинска педагогика;
5. - методика на обучение по медицинските учебни дисциплини;
- 6.- методика на конкретна учебна форма.

Всеки модул е с продължителност от шест месеца. За придобиване на практически умения и навици специализантите изработват конкретни методики свързани с целевото планиране на учебния процес и обучението, съвременни активизиращи технологии за обучение, като и релевантни методи и средства за контрол и оценяване на професионалната компетентност на обучаваните.

Колоквиумите са шест за цялата специализация /по два за всяка година/. Петте колоквиума са по разделите на програмата, а шестият е защита на разработена методика на обучение на конкретна учебна форма. След завършване на съответния раздел специализацията полага колоквиум пред комисия от три хабилитирани лица, като оценката се нанася в книгката на специализанта.

4.1. Учебна програма

I. ОБЩА ПЕДАГОГИКА

1. Предмет и обект на педагогиката.

- 1.1. Основни категории /понятия/ в педагогиката.
- 1.2. Структура на педагогическата действителност.
- 1.3. Задачи и функции на педагогика.
- 1.4. Системата на педагогическите науки.

2. Антропологически и социологически проблеми на педагогиката.

- 2.1. Философско-антропологически основи на педагогиката.
- 2.2. Философско-социологически основи на педагогиката.
- 2.3. Социализацията като непреднамерено образование.

3. Педагогически явления и понятия.

- 3.1. Цели на образованието и възпитанието.
- 3.2. Педагогическо управление и ръководство.
- 3.3. Педагогически методи.
- 3.4. Педагогически форми.
- 3.5. Педагогически средства.
- 3.6. Педагогически технологии.

4. Образователна система.

- 4.1. Същност и особености на различните образователни системи.
Детерминанти на образователната система.
- 4.2. Показатели за значимостта на образователна система.
- 4.3. Образователната система в Република България.

II. ТЕОРИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕТО

1. Педагогическа дейност.

- 1.1. Компоненти на педагогическата дейност.
- 1.2. Цел на педагогическата дейност.
- 1.3. Педагогически процес.
- 1.4. Педагогически ситуации.

2. Възпитание и развитие. Фактори на развитието.

3. Възпитателна система. Компоненти на възпитателната система.

4. Възпитанието като обществено явление.

5. Цел на възпитанието.

6. Възпитателен процес.

- 6.1. Възпитанието като педагогически процес.
- 6.2. Възпитателна дейност и възпитателен процес.
- 6.3. Характерни особености на възпитателния процес.

7. Педагогически закономерности. Педагогически закони.

- 8. Принципи на възпитанието. Видове.**
- 9. Педагогическо общуване и педагогическо взаимодействие.**
- 10. Самовъзпитанието. Същност и социална обусловеност.**
 - 10.1. Етапи на самовъзпитанието.
 - 10.2. Методи на самовъзпитанието.
- 11. Физическо възпитание и развитие.**
- 12. Здравно възпитание.**
- 13. Интелектуално развитие и възпитание.**
- 14. Нравствено възпитание.**
- 15. Естетическо възпитание.**
- 16. Семейно възпитание.**
 - 16.1. Семейството като възпитателна среда.
 - 16.2. Детерминанти, функции и методи на семейното възпитание.
- 17. Психосексуално развитие. Полово възпитание.**
- 18. Възпитание в междуетническа среда /интеркултурално възпитание/.**
- 19. Екологично възпитание и култура.**
- 20. Етика и възпитание.**
- 21. Религия и възпитание.**
- 22. Правно възпитание и възпитание в демократизъм.**
- 23. Гражданско възпитание.**
- 24. Възпитателно въздействие на средствата за масова осведомяване.**

III. ТЕОРИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

- 1. Дидактиката като самостоятелна научна област и дисциплина.**
 - 1.1. Същност и особености на обучението.
 - 1.2. Модели на обучението.
 - 1.3. Цели на обучението. Таксономии.
- 2. Съдържание на обучението.**
 - 2.1. Принципи за подбор на съдържанието.
 - 2.2. Държавни документи за съдържанието на обучението и образованието.
- 3. Ученето и преподаването в обучението.**
 - 3.1. Ученето - същност и особености.
 - 3.2. Преподаването – същност и функции.
- 4. Принципи на обучение. Същност и особености.**
 - 4.1. Видове дидактически принципи.
 - 4.2. Взаимовръзка и взаимозависимост между принципите на обучението.
- 5. Стратегии на обучение.**
- 6. Методи и техники на обучение. Характеристики и приложение.**
- 7. Организационни системи и форми на обучение във висшите училища. Същност и особености.**
- 8. Форми и методи на обучение във висшите училища – същност, особености и видове.**
- 9. Самостоятелна работа на студентите.**
 - 9.1. Същност и особености.
 - 9.2. Класификация.

9.3. Условия за успешно провеждане на самостоятелната работа.

10. Програмирано, компютърно и дистанционно обучение.

10.1. Същност на програмираното обучение.

10.2. Структура на обучаващата програма. Ефективност.

10.3. Компютърът в обучението.

11. Проблемност в обучението.

11.1. Същност на дидактическата проблемност.

11.2. Психо-дидактически особености на познавателната дейност при проблемното обучение.

12. Проблемно базирано учене /обучение/.

13. Интегрирано обучение.

14. Индивидуализация и диференциация на обучението.

14.1. Същност и особености.

14.2. Условия и фактори за реализация на индивидуализацията и диференциацията на обучението.

15. Проверяването и оценяването на знанията, уменията и навиците на студентите.

15.1. Същност и функции на контрола и оценката на знанията, уменията и навиците.

15.2. Видове контрол и изисквания към него.

15.3. Съвременни форми и методи за контрол.

15.4. Форми и методи за изпитване и оценяване.

15.5. Източници на субективизъм при оценяването.

16. Преподавателят като субект в педагогическия процес.

16.1. Функции на преподавателя и условия за тяхната реализация.

16.2. Общи и специфични изисквания за пълноценната му професионална реализация.

16.3. Система на работа.

IV. МЕДИЦИНСКА ПЕДАГОГИКА

1. Медицинското образование в България – ретроспекции и тенденции на развитие.

1.1. Тенденции в развитието на медицинското образование в Европа и света. Възможности за интеграция.

1.2. Медицинското образование в България в контекста на икономическите и социално-психологическите промени.

2. Здравни потребности и здравеопазване.

2.1. Здравни потребности, здравеопазване, медицинско образование.

2.2. Фактори, определящи нарастването на здравните потребности. Икономически и извъникономически фактори.

2.3. Основни противоречия във функционирането на здравеопазването и отражението им върху качеството на медицинската и здравна грижа, както и върху системата за подготовка на здравни кадри.

3. Учебният процес в медицинското висше училище – специфични характеристики.

- 4. Болният в учебния процес – дидактически и психологически характеристики.**
- 5. Дидактически профил на студента в висшето училище. Подходи за адаптация.**
- 6. Преподавателят във висшето училище. Функции. Дидактически характеристики.**
- 7. Целево планиране на медицинското образование и обучение.**
 - 7.1. Учебно-възпитателни цели. Класификация. Видове. Таксономия на целите. Равнища. МИНК.
 - 7.2. Специфични учебни цели. Качества. Елементи.
- 8. Форми на обучение в висшето училище–специфични характеристики.**
 - 8.1. Лекцията във висшето училище – цел, структура, организация и провеждане.
 - 8.2. Учебно-практическото занятие. Основни функции. Структура.
 - 8.3. Учебната практика структура, фактори и условия за провеждане.
 - 8.4. Преддипломен стаж – организация и провеждане.
- 9. Методи на обучение.**
 - 9.1. Методи за непосредственото изследване – наблюдение, експеримент, проучване на документи.
 - 9.2. Методи на непосредственото индиректно изследване – демонстрация, моделиране, упражняване, ситуационен метод, инструктаж и изработване на проект.
 - 9.3. Рационални способи за работа с учебника и учебна литература.
- 10. Съдържание на обучението в медицинските ВУЗ. Държавни документи. Подходи за организация на учебното съдържание.**
 - 10.1. Учебен план – основни изисквания, съдържание и хорариум.
 - 10.2. Учебни програми. Същност и изисквания.
 - 10.3. Учебници и учебни помагала.
- 11. Работа в “малки групи” - дидактически характеристики.**
- 12. Самостоятелната работа на студентите в медицинските ВУЗ.**
- 13. Формиране на професионални умения и навици у обучаваните.**
- 14. Клиничното професионално мислене – характеристика, качества и подходи за формиране.**
- 15. Учебно-познавателните задачи при подготовката на здравни специалисти.**
- 16. Програмирано обучение. Видове програмиране.**
- 17. Алгоритмите при подготовката на здравни специалисти.**
- 18. Проблемно обучение. Същност. Функции. Подходи за прилагане при подготовката на здравни специалисти.**
- 19. Проблемо-базирано учене.**
- 20. Контрол и оценка на знанията, уменията и навиците на обучаваните във висшите училища.**
- 21. Функции на контрола. Видове и етапи на контрола. Обект на оценяването.**
- 22. Видове оценки.**

23. Традиционни методи за контрол и оценка във висшите училища.
24. Съвременни методи за изпитване и оценяване. Дидактическият програмиран тест.
25. Психохигиена на изпитването и оценяването.
26. Взаимоотношенията преподавател - студент в учебния процес. Психологически, етични и деонтологични проблеми.
27. Стратегия на професионализация на здравните кадри.

V. МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕ ПО МЕДИЦИНСКИТЕ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

- 1. Методика за изработване на учебно-възпитателни цели.**
 - 1.1. Методика за изработване на институтски учебни цели.
 - 1.2. Методика за изработване на катедрени /междинни/ учебни цели.
 - 1.3. Методика за изработване на специфични учебни цели.
- 2. Методика за прилагане на методи и подходи, активизиращи обучаваните в учебния процес.**
 - 2.1. Методика за използване на проблемността в обучението.
 - 2.2. Методика за изработване на линейна и разклонена програма.
 - 2.3. Методика за изработване на диагностични и поведенчески алгоритми.
 - 2.4. Методика за изработване на типови и ситуационни учебни задачи.
- 3. Методика за организиране и провеждане на самостоятелната работа на студентите.**
- 4. Методика за планиране, организиране и провеждане на контрола и оценяването на студентите.**
5. Методика за изработване на съвременни средства за контрол и оценка.
 - 5.1. Методика за изработване на дидактически тестове от I и II познавателно равнище.
 - 5.2. Методика за изработване на дидактически тестове от III и IV познавателно равнище.
- 6. Източници на субективизъм при оценяването. “Ефекти” или “ореоли” на субективизма.**
- 7. Методически подходи за преодоляването на субективизма при оценяването.**
- 8. Оценяване на средствата за контрол и оценка.**
- 9. Методика на провеждане на най-често използваните учебни форми в медицинските ВУЗ.**
 - 9.1. Методика на провеждане на лекцията.
 - 9.2. Методика на провеждане на учебно-практическото занятие.
 - 9.3. Методика на провеждане на учебните практики.
 - 9.4. Методика на провеждане на преддипломния стаж.
- 10. Методика за оценяване ефективността на системата на обучение. Оценка и самооценка на преподавателския труд.**
 5. Конспект за държавен изпит за придобиване на специалност „Медицинска педагогика”
 1. Предмет и обект на педагогиката.
 2. Антропологически и социологически проблеми на педагогиката.

3. Педагогически явления и понятия.
4. Образователна система.
5. Педагогическа дейност.
6. Възпитание и развитие. Фактори на развитието.
7. Възпитателна система. Компоненти.
8. Възпитателен процес.
9. Принципи на възпитанието. Видове.
10. Педагогическо общуване и педагогическо взаимодействие.
11. Самовъзпитанието. Същност и социална обусловеност.
12. Физическо възпитание и развитие.
13. Здравно възпитание.
14. Интелектуално развитие и възпитание.
15. Нравствено възпитание.
16. Естетическо възпитание.
17. Семейно възпитание.
18. Психосексуално развитие. Полово възпитание.
19. Екологично възпитание и култура.
20. Етика, религия и възпитание.
21. Съдържание на обучението.
22. Ученето и преподаването в обучението.
23. Принципи на обучение. Същност и особености.
24. Стратегии на обучение.
25. Организационни системи, форми и методи на обучение във висшите училища. Същност и особености.
26. Самостоятелна работа на студентите.
27. Програмирано, компютърно и дистанционно обучение.
28. Проблемност в обучението.
29. Интегрирано обучение.
30. Индивидуализация и диференциация на обучението.
31. Контрол и оценяване на знанията, уменията и навиците на студентите.
32. Здравни потребности, здравеопазване, медицинско образование.
33. Учебният процес в медицинското висше училище. Болният в учебния процес.
34. Дидактически профил на студента и преподавателя в медицинското висше училище. Взаимоотношенията преподавател - студент в учебния процес.
35. Целево планиране на медицинското образование и обучение. Таксономия на целите. Минимално изискуема ниво на компетентност (МИНК). Специфични учебни цели.
36. Форми и методи на обучение в медицинското висше училище .
37. Съдържание на обучението в медицинските висши училища. Държавни документи. Подходи за организация на учебното съдържание.
38. Работа в “малки групи” - дидактически характеристики.
39. Самостоятелната работа на студентите в медицинските висши училища.

40. Формиране на професионални умения и навици у обучаваните.
41. Клиничното професионално мислене –подходи за формиране. Учебно – познавателни задачи. Проблемно обучение.
42. Програмирано обучение. Алгоритмите в обучението.
43. Проблемо-базирано учене.
44. Контрол и оценка на знанията, уменията и навиците на обучаваните в медицинските висши училища. Функции, видове и етапи. Методи за изпитване и оценяване в медицинските висши училища. Психохигиена на изпитването и оценяването.
45. Стратегия на професионализация на здравните кадри.
46. Методика за изработване на учебно-възпитателни цели.
47. Методика за прилагане на методи и подходи, активизиращи обучаваните в учебния процес.
48. Методика за организиране и провеждане на самостоятелната работа на студентите.
49. Методика за планиране, организиране и провеждане на контрола и оценяването на студентите. Подходи за преодоляване на субективизма при оценяването.
50. Методика за изработване на съвременни средства за контрол и оценка.
51. Методика за планиране, организиране и провеждане на най-често използваните учебни форми в медицинските висши училища.